

ningsværkerne, hvor første stop gjordes ved enceinten tæt syd for Husum. Herefter aflagdes besøg ved Tinghøj Batteri og Lyngby Fort samt Garderhøj Fort; herfra fulgtes »nordre oversvømmelse« langs Ermelundens sydkant til Christiansholms Batteri. Ekskursionen sluttede med besøg på Charlottenlund Fort.

Symposiet afsluttedes med Forsvarskommandoens middag i Søofficersforeningens lokaler, hvor chefen for Forsvarsstaben, generaløjtnant E. N. Wolff, var vært.

HELGE KLINT

I FASTELAVNEN 1971 (21.–22. februar) afholdtes for anden gang et dansk historikermøde i Odense arrangeret af Fællesudvalget for historisk Forskning. Der deltog ca. 125 historikere. Forhandlingerne varede fra søndag morgen til mandag eftermiddag.

Til mødet – kronologisk desværre netop kun til mødet – forelå et omfattende materiale til belysning af individuel historisk forskning i Danmark, igangværende og planlagt, et værdifuldt supplement til oversigten over institutionsforskningen i rapporten fra mødet i 1969. Det fortjener påskønnelse, at Fællesudvalget for dette indsamlingsarbejde (som for det forrige) har lagt så vide rammer, at ingen historisk interesseret i Danmark vil konsultere dette materiale forgæves. På dets sene fremkomst blev der rådet bod ved, at det præsenteredes med en indledning af professor Povl Bagge, hvis skarpsindige analyse af dets udsagn og bærekraft afklarede nogle af forskningens praktiske og teoretiske forudsætninger og rejste spørgsmål om de faktorer, der øver indflydelse på historikerens valg af forskningsemne.

Den påfølgende diskussion ydede ikke dette oplæg retfærdighed, især fordi nogle forlods omdelte spørgsmål til de fire sektioner (f.eks. om gymnasielæreres mulighed for at udvikle eller formidle ny historisk erkendelse) i denne forbindelse førte på vildspor. I det hele er mødets forløb ingen dokumentation for, at danske historikermøder – som de stadig hilses velkommen fra alle sider – endnu har fundet deres rette form. Det kan ærgre i det mindste én historiker, at organisatoriske spørgsmål med hinanden krydsende institutionsinteresser har fået hovedvægt i programmet på bekostning af rent faglige emner, især ved dette andet møde.

Og dettes begyndelse var rentud dramatisk. Et vedtægtsforslag, der i 1969 havde fået en storm imod sig, fremsattes atter i det væsentlige uændret og blev efter en kort debat vedtaget af de fremmødte (der ikke repræsenterede andet end sig selv). Til trods for, at Fællesudvalget havde tilmålt denne debat urimelig kort tid og selv brugte mere end en tredjedel af den, hørtes flere væsentlige udtryk for betænkelighed ved det hele foretagendes mål og midler, når det kom til andet end at arrangere historikermøder – især ved en vis smagsdommerfunktion over for forskningens produkter, som Fællesudvalget efter vedtægterne kunne tænkes at opnå eller stræbe efter, men som naturligvis rettelig tilkommer forskningsrådene. Synspunkter, som udvalget forlængst burde have lyttet til, og som forsamlingen formentlig burde have insisteret på at få behandlet mere udførligt.

Mandag eftermiddag var afsat til en drøftelse af danske historiske tidsskrifter

og indledtes af lektor Åge Fasmer Blomberg, der redegjorde for tidsskrifternes forskellige dækningsområde (særlig med hensyn til anmeldelser), eksplicitte og navnlig implicitte udtryk herfor samt behagelige eller generende afvigelser herfra. Debatten gav et godt billede af tidsskrifternes arbejdsvilkår og af deres brugsværdi. Her kunne med fordel have været sektionsdrøftelser, ikke mindst i et spørgsmål rejst af professor Aksel E. Christensen om ønskeligheden af et nordisk historisk tidsskrift på fremmedsprog og med internationalt sigte, ikke i konkurrence med, men til supplement af de eksisterende. I plenum ytrede tilslutning i almindelighed, undtagen af professor Hans Chr. Johansen, der ikke fandt behov for et sådant tidsskrift og tvivlede på tilstrækkeligheden af de forhåndenværende ressourcer.

En forhandling mandag formiddag om serviceinstitutionerne og deres kunde-betjening, d.v.s. de videnskabelige bibliotekers, arkivers og museers virksomhed fortrinsvis i dennes udadvendte funktioner – med indledninger af rigsbibliotekar Palle Birkelund, rigsarkivar Johan Hvidtfeldt og overinspektør Holger Rasmussen – befandt sig overvejende på det informative plan, men havde her naturligvis betydelig interesse og nytteværdi.

Mødets eneste rent faglige indslag var et spændende foredrag af professor Magne Skodvin (Oslo) om norsk udenrigspolitik efter 1945, der åbnede nye nordiske og internationale perspektiver. Det havde fortjent at placeres i sammenhæng med egentlig faglig debat.

KAI HØRBY

HJÆLPEMIDLER

Historische Zeitschrift. Sonderheft 3. Literaturberichte über Neuerscheinungen zur ausserdeutschen Geschichte und zu den Kreuzzügen. Herausgegeben von WALTHER KIENAST. München, R. Oldenbourg Verlag, 1969. 801 s. DM 56,-.

Historische Zeitschrifts særhefter (i det flg. forkortet til Sh.) startede i begyndelsen af 1960'erne (Sh. 1, 1962; Sh. 2, 1965) som en følge af, at oversigterne over litteratur vedrørende ikke-tysk historie var ved at sprænge rammerne for tidsskriftet. Tanken var, at der ca. hvert andet år skulle udgives et særhefte med »Literaturberichte« og at disse skulle føres ajour, således at der for de enkelte landes historie højst kom til at gå 5 år mellem hver oversigt. Helt er dette ikke efterlevet, men det er en imponerende indsats, der er nedlagt i de tre »hefter« på sammenlagt godt 2200 sider.

I de tre bind er historisk litteratur vedrørende følgende lande behandlet: De skandinaviske Lande (litt. 1945-ca. 58, Sh. 1; 1960-65, Sh. 3) – England i Middelalderen (litt. 1945-62/3, Sh. 2) – England 1485-1945 (litt. 1950-59, Sh. 1; 1945-67 (maj), Sh. 3) – Irlands latinske Kultur i Middelalderen (litt. fra 17. årh. til 1963, Sh. 2) – Nederlandene (hjælpemidler, oversigtsværker, oldtid, middelalder, litt. 1945-60, Sh. 2) – Belgien (litt. 1945-62/3, Sh. 2) – Frankrig i Middelalderen (litt. 1952/4-60, Sh. 1) – Frankrig ca. 1500-ca. 1960 (litt. 1945-63, Sh. 2) – Italien i Middelalderen (litt. 1945-58, Sh. 1) – Rusland og Sovjetunionen behandlet af sovjetiske historikere (litt. 1953-57, Sh. 1) – Rusland og Sovjetunionen, publikationer udenfor Sovjetunionen (litt. 1953-59,